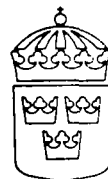

Konstitutionsutskottets betänkande

1986/87:28

KU
1986/87:28

om ändring i ersättningsstadgan för riksdagens
ledamöter, m. m. (Förs. 1986/87:11)

Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet ett förslag från riksdagens förvaltningskontor rörande arvoden till vice talmän och utskottens presidier m. m. jämte motion 1986/87:K104 (vpk).

Utskottet avstyrker motionen och tillstyrker i allt väsentligt och med vissa redaktionella ändringar förvaltningskontorets förslag. En reservation (vpk) har avgivits.

Förslaget

I förslaget hemställs att riksdagen antar de i bilagan framlagda förslagen till

1. lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter,

2. lag om ändring i lagen (1984:665) om arvode m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Förvaltningsstyrelsen föreslår viss uppräknig av arvodena till vice talmän och utskottens presidier samt vissa ändringar i reglerna om traktamente och reseförmåner. Vidare föreslås en teknisk ändring rörande ersättning till ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden i vad gäller sammanträden då riksmöte inte pågår. I övrigt föreslås en del ändringar av redaktionell karaktär.

Motionen

I motion 1986/87:K104 av Lars Werner m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen beslutar att tilläggsarvodet bör bestämmas till 6 % av ledamotsarvodet för ordförande i utskott och 2 % för vice ordförande i utskott.

I motiveringen anför motionärerna att en omläggning av reglerna från ett fixt belopp till ett procenttal av ledamotsarvodet leder till en höjning av det särskilda arvodet för utskottens presidier. Motionärerna anser att de faktiska arvodena inte skall höjas enligt förslaget utan ställas i relation till de värden de hade vid införandet.

Utskottet

Förvaltningskontorets förslag, som beretts av en särskild parlamentariskt sammansatt kommitté inom riksdagen, innebär att de nuvarande i kronlat

fixerade särskilda arvoden till vice talmännen, ordförandena och vice ordförandena i utskott skall ersättas av arvoden, benämnda tilläggsarvoden, beräknade efter vissa procenttal i förhållande till ledamotsarvodet. Förslaget innefattar också vissa höjningar av arvoden i förhållande till dagsläget. Vänsterpartiet kommunisterna har i en partimotion föreslagit en något lägre nivå för arvoden till utskottens presidier men godtagit höjningarna vad gäller de vice talmännen.

Utskottet finner för sin del att starka skäl talar för den av förvaltningskontoret föreslagna nivån, inte minst med hänsyn till den ökade arbetsbörda som gäller för utskottens presidier. Utskottet tillstyrker därför förslaget till ändring av 4 § i ersättningsstadgan och avstyrker motion 1986/87:K104.

Beträffande utformningen i övrigt av ersättningsstadgan anser utskottet att någon ändring inte bör företas vad gäller bestämmelserna i 11 § om ledamöternas rätt att anlita inrikes järnvägar med särskilda årskort. Den av utskottet föreslagna lydelsen av 11 § framgår av det i *bilaga* till detta betänkande fogade förslaget. I övrigt föreslår utskottet vissa redaktionella ändringar i 1, 2, 7 och 8 §§ samt att lagen bör träda i kraft den 1 maj 1987.

Förslaget till ändring i lag om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ godtas.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *tilläggsarvoden*

att riksdagen med bifall till förslag 1986/87:11 i denna del och med avslag på motion 1986/87:K104 antar den i *bilaga* som *utskottets förslag* betecknade lydelsen av 4 § lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter,

2. beträffande *ändring i ersättningsstadgan i övrigt*

att riksdagen med anledning av förslaget i denna del antar den i *bilaga* som *utskottets förslag* betecknade lydelsen av lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter,

3. beträffande *ändring i arvodeslagen*

att riksdagen med bifall till förslaget i denna del antar förslaget till lag om ändring i lagen (1984:665) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, dock med den ändringen att lagen skall träda i kraft den 1 maj 1987.

Stockholm den 17 mars 1987

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Anders Björck (m), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kurt Ove Johansson (s), Bertil Fiskesjö (c), Hans Nyhage (m), Anita Modin (s), Sören Lekberg (s), Börje Stensson (fp), Gunnar Biörck i Värmdö (m), Torgny Larsson (s), Nils Berndtson (vpk), Ulla Pettersson (s), Ingela Mårtensson (fp) och Britta Hammarbacken (c).

Nils Berndtson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "motion 1986/87:K104" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförs i motion 1986/87:K104, att det tilläggsarvode som föreslås utgå till ordförande och vice ordförande i utskott bör stå i relation till de värden arvodena hade vid införandet. Den tekniska ändringen av sättet att beräkna arvodena bör inte leda till en så kraftig höjning som förvaltningsstyrelsens förslag innebär. Utskottet anser därför att tilläggsarvodena bör bestämmas till 6 % av ledamotsarvodet för ordförande i utskott och till 2 % för vice ordförande i utskott.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. *beträffande tilläggsarvoden*

att riksdagen med anledning av förslag 1986/87:11 och med bifall till motion 1986/87:K104 antar följande som *föreslagen lydelse* betecknad lydelse av 4 § lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter:

Nuvarande lydelse

Särskilt arvode skall för år utgå till vice talman med 18 000 kronor, till ordförande i utskott med 9 900 kronor och till vice ordförande i utskott med 3 400 kronor.

Ledamot och suppleant i utrikesnämnden erhåller särskilt arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) under tid då riksmöte ej pågår med belopp som fastställs av riksdagens förvaltningskontor.

Föreslagen lydelse

4 §

Tilläggsarvode betalas för månad till vice talman med 12 procent, till ordförande i utskott med 6 procent och till vice ordförande i utskott med 2 procent av ledamotsarvodet.

Lag om ändring i ersättningsstadgan (1971: 1197) för riksdagens ledamöter¹

Härigenom föreskrivs att 1–11 och 13 §§ ersättningsstadgan (1971: 1197) för riksdagens ledamöter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag**Inledande bestämmelser*

1 §

Till ledamotskap av riksdagen är knutna de ekonomiska förmåner som anges i denna stadga. Förmånerna utgår dock ej för tid då ledamot är statsråd. Ej heller utgår förmånerna för tid då ledamot av annat skäl än offentligt uppdrag eller sjukdom och annat laga förfall beviljats ledighet under minst en månad i följd.

För ersättare som utövar uppdrag som riksdagsledamot gäller samma bestämmelser som för ledamot med de undantag som anges i 2 och 7 §§.

En ledamot av riksdagen är berättigad till ekonomiska förmåner enligt denna stadga. Förmånerna utgår inte för tid då en ledamot är statsråd. Ej heller utgår förmånerna för tid då en ledamot av annat skäl än offentligt uppdrag eller sjukdom och annat laga förfall beviljats ledighet under minst en månad i följd.

För ersättare som utövar uppdrag som riksdagsledamot gäller samma bestämmelser som för ledamot med de undantag som anges i 2 och 7 §§.

2 §

Bestämmelserna i 3–13 §§ äger tillämpning på riksdagsledamot från och med ingången av den månad, då han skall taga plats i riksdagen, till och med utgången av den månad, då han upphör att vara ledamot, dock ej för tid innan han blev ledamot.

För ersättare tillämpas 3–13 §§ endast för tjänstgöringstiden. Riksdagens förvaltningsstyrelse får dock, då så prövas skäligt, besluta att bestämmelserna helt eller delvis skall tillämpas även för tid därutöver.

Pension enligt denna stadga utgår från och med den dag, då rätten att uppbära pension inträder, till och

Bestämmelserna i 3–13 §§ tillämpas från och med den dag då ledamoten tar plats i riksdagen, till och med utgången av den månad, då uppdraget att vara ledamot upphör.

För den som ersätter annan ledamot än talmannen eller ett statsråd tillämpas 3–13 §§ endast för tjänstgöringstiden.

Riksdagens förvaltningskontor får, då särskilda skäl föreligger, besluta att bestämmelserna i 3–13 §§ helt eller delvis skall tillämpas för ersättare även för tid utöver tjänstgöringstiden.

Pension enligt denna stadga utgår från och med den dag, då rätten att uppbära pension inträder, till och

¹ Stadgan omtryckt 1980: 870.

med den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens död, eller, om pensionsrätten upphör av annan anledning, till och med utgången av den månad, varunder rätten upphört. *Den som är ledamot av riksdagen kan inte samtidigt uppbära egenpension enligt denna stadga.*

Arvode

Arvode skall betalas med ett belopp per månad som motsvarar den genomsnittliga lönen för tjänster som byråchefer vid statliga myndigheter och som rådmän, hovrättsråd och kammarrättsråd. Riksdagens förvaltningskontor skall årligen beräkna arvodet för tiden den 1 oktober—den 30 september.

Talmannen skall erhålla ett arvode som motsvarar lönen till statsministern.

Vid tillämpning av lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall arvodet anses som inkomst av anställning och ledamot anses som arbetstagare.

4 §³

Särskilt arvode skall för år utgå till vice talman med 18 000 kronor, till ordförande i utskott med 9 900 kronor och till vice ordförande i utskott med 3 400 kronor.

Ledamot och suppleant i utrikesnämnden erhåller särskilt arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) under tid då riksmöte ej pågår med belopp som fastställs av riksdagens förvaltningskontor.

5 §

Sjukpenning eller föräldrapening, som tillkommer ledamot, skall uppbäras i den ordning som anges i 3 kap. 16 § andra stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring (arbetsgivarinträde).

med den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens död, eller, om pensionsrätten upphör av annan anledning, till och med utgången av den månad, varunder rätten upphört. *Egenpension enligt denna stadga får inte utgå samtidigt med arvode.*

Ledamotsarvode betalas med ett belopp för månad som motsvarar den genomsnittliga lönen för tjänster som byråchefer vid statliga myndigheter och som rådmän, hovrättsråd och kammarrättsråd. Riksdagens förvaltningskontor beräknar årligen arvodet för tiden den 1 oktober—den 30 september.

Talmannen erhåller ett arvode som motsvarar lönen till statsministern.

Tilläggsarvode betalas för månad till vice talman med 12 procent, till ordförande i utskott med 8 procent och till vice ordförande i utskott med 4 procent av ledamotsarvodet.

Sjukpenning och föräldrapening över garantinivån, som tillkommer ledamot, uppbäras i den ordning som anges i 3 kap. 16 § andra stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring (arbetsgivarinträde).

² Senaste lydelse 1984: 975.

³ Senaste lydelse 1985: 1069.

6 §

Beviljas ledamot ledighet under mer än femton dagar i följd av annat skäl än offentligt uppdrag eller sjukdom och annat laga förfall, *skall* avdrag göras från arvodet med två tredjedelar från och med den sextonde dagen.

Beviljas *en* ledamot ledighet under mer än femton dagar i följd av annat skäl än offentligt uppdrag eller sjukdom och annat laga förfall, *görs* avdrag från arvodet med två tredjedelar från och med den sextonde dagen.

Traktamente

7 §⁴

Ledamot som är bosatt utanför ett område, som begränsas av en cirkel med 70 kilometers radie och med riksdagshuset som medelpunkt, får för tid då riksmöte pågår traktamente, beräknat efter sammanlagda lägsta beloppen för natt resp. dag som enligt *allmänt reseavtal* (ARA) utgår till tjänsteman.

En ledamot som är bosatt utanför ett område, som begränsas av en cirkel med 70 kilometers radie och med riksdagshuset som medelpunkt, får för tid då riksmöte pågår, *med undantag för uppehåll i samband med jul och nyår*, traktamente beräknat efter sammanlagda lägsta beloppen för dag och natt enligt *det allmänna reseavtal*, som tillämpas för statliga tjänstemän. *Detsamma gäller vid sammanträde eller annan förrättning för riksdagen i Stockholm under tid då riksmöte inte pågår.*

Ersättare får dock för de första femton dyggen av varje tjänstgöringsperiod i stället traktamente med det högsta belopp för natt resp. dag som enligt ARA utgår till tjänsteman.

Om en ersättare, som inte kan beredas bostad i riksdagens hus, har kostnader för övernattningskostnader som överstiger nattractamentet, kan förvaltningskontoret bevilja särskild ersättning härför.

8 §

Annan ledamot, som är bosatt utanför ett område, som begränsas av en cirkel med 15 kilometers radie och med riksdagshuset som medelpunkt, kan av riksdagens *förvaltningsstyrelse* tillerkännas traktamente med högst det belopp som följer av 7 §.

Annan ledamot, som är bosatt utanför ett område, som begränsas av en cirkel med 15 kilometers radie och med riksdagshuset som medelpunkt, kan av riksdagens *förvaltningskontor* tillerkännas traktamente med högst det belopp som följer av 7 §.

9 §

Är ledamot frånvarande mer än femton dagar i följd skall avdrag göras från traktamente med hälften från och med den sextonde dagen. Har frånvaron ej upphört efter nitio dagar, skall något traktamente ej längre utgå.

Om en ledamot varit frånvarande mer än femton dagar i följd upphör traktamentet för dag från och med den första dagen. Detsamma gäller om en ledamot under frånvaro uppbär annat dagtractamente.

⁴ Senaste lydelse 1982: 119.

Vid frånvaro mer än femton dagar i följd, minskas traktamentet för natt till hälften från och med den sextonde dagen.

Efter frånvaro mer än nittio dagar i följd utgår inte längre något traktamente.

Kostnadsersättning

10 §⁵

Kostnadsersättning utgår med belopp motsvarande för år räknat sjuttio procent av det vid årets ingång gällande basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

Till en ledamot som ej är berättigad till traktamente jämlikt 7 eller 8 § utgår kostnadsersättning med belopp motsvarande helt basbelopp beräknat enligt första stycket.

Till en ledamot betalas kostnadsersättning för månad. Kostnadsersättning utgör för år räknat för ledamot som är berättigad till traktamente 70 procent av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och för annan ledamot ett basbelopp.

Efter frånvaro mer än nittio dagar i följd upphör kostnadsersättningen.

Talmannen är inte berättigad till kostnadsersättning.

Reseförmåner

11 §

Ledamot får anlita inrikes järnvägar och statliga busslinjer på riksdagens bekostnad. För utövande av sitt uppdrag som riksdagsledamot eller talman får ledamot dessutom anlita inrikes flyglinjer på riksdagens bekostnad.

Ledamot får anlita inrikes järnvägar och statliga busslinjer på riksdagens bekostnad. Detsamma gäller för resor med reguljära flyglinjer om resan avser utövandet av uppdraget som riksdagsledamot.

13 §

I föreskrifter som meddelas enligt 27 § kan bestämmas, att ledamot äger anlita även annat färdmedel på riksdagens bekostnad.

Riksdagens förvaltningskontor kan bestämma enligt 27 §, att ledamot på riksdagens bekostnad får anlita annat färdmedel än som anges i 11 § och att ledamot äger åtnjuta traktamente vid resa med anledning av uppdraget som riksdagsledamot.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1987.

⁵ Senaste lydelse 1984: 975.

